

ตอนที่ ๘๓ เล่ม ๖๓ ราชกิจจานุเบกษา ๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๕

พระราชบัญญัติ

ลักษณะปกครองท้องที่ (ฉบับที่ ๓)

พ.ศ. ๒๕๕๕

ในพระปรมาภิไธยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช

คณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

รังสิต กรุงเทพมหานคร

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๕

เป็นปีที่ ๑ ในรัชกาลปัจจุบัน

ตอนที่ ๘๓ เล่ม ๖๓ ราชกิจจานุเบกษา ๓๑ ธันวาคม ๒๔๘๕

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขกฎหมายว่าด้วยลักษณะ
ปกครองท้องที่เสียใหม่

พระมหากษัตริย์โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา
จึงมีพระบรมราชโองการให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้
ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติ
ลักษณะปกครองท้องที่ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๔๘๕”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัด
จากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๑, ๑๒, ๑๓, ๑๔,
๑๖ และ ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่
พุทธศักราช ๒๔๕๗ ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติ
ลักษณะปกครองท้องที่ (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๔๘๖
และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๑ ให้กรรมการอำเภอประมุขราษฎรซึ่งมีคุณ
สมบัติดังต่อไปนี้เลือกราษฎร ผู้มีคุณสมบัติที่บัญญัติไว้ใน
มาตรา ๑๒ เป็นผู้ใหญ่บ้าน

ตอนที่ ๘๓ เล่ม ๒๓ ราชกิจจานุเบกษา ๓๑ ธันวาคม ๒๕๔๕

- (๑) มีสัญชาติไทยและบรรลุนิติภาวะแล้ว
- (๒) ไม่เป็นภิกษุสามเณร นักพรตหรือนักบวช
- (๓) ไม่เป็นคนวิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือน ไม่สมประกอบ

(๔) มีภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่เป็นประจำในหมู่บ้านนั้น มาแล้วไม่น้อยกว่าสามเดือน

มาตรา ๑๒ ผู้ที่จะได้รับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้าน ต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

- (๑) เป็นชายเจ้าบ้านมีสัญชาติไทย
- (๒) บรรลุนิติภาวะแล้ว และมีอายุไม่เกินหกสิบปีบริบูรณ์

(๓) มีภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่เป็นประจำในหมู่บ้านนั้น มาแล้วไม่น้อยกว่าหกเดือน

(๔) เป็นผู้เลื่อมใสในการปกครองระบอบรัฐธรรมนูญด้วยความบริสุทธิ์ใจ

- (๕) ไม่เป็นภิกษุสามเณร นักพรตหรือนักบวช

ตอนที่ ๘๓ เล่ม ๖๓ ราชกิจจานุเบกษา ๓๑ ธันวาคม ๒๔๘๕

(๖) ไม่เป็นผู้มีร่างกายทุพพลภาพหรือวิกลจริต หรือ
มีจิตต์ฟื้นเพื่อนไม่สมประกอบ หรือติดยาเสพติดให้โทษ
หรือไม่เป็นโรคตามที่รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติ
นี้กำหนด

(๗) ไม่เป็นข้าราชการประจำการ หรือพนักงาน
เทศบาล หรือครูประชาบาลหรือसारวัตรศึกษา

(๘) ไม่เป็นผู้มีชื่อเสียงในทางทุจริต หรือเสื่อมเสีย
ในทางศีลธรรม

(๙) ไม่เป็นผู้เคยถูกไล่ออกหรือปลดออกฐานทุจริต
ต่อหน้าที่ราชการ เทศบาล หรือประชาบาล หรือต้องรับ
โทษจำคุกโดยคำพิพากษาโทษจำคุก เว้นแต่คดีลหุโทษ
หรือคดีความผิดอันได้กระทำโดยประมาท และยังไม่พ้น
กำหนดเวลาสามปี นับแต่วันที่ถูกไล่ออก ปลดออกหรือ
พ้นโทษ

(๑๐) มีความรู้หนังสือไทยอ่านออกเขียนได้ เว้นแต่
ท้องถิ่นซึ่งไม่อาจเลือกผู้มั่งคั่งสมบัติตั้งก่่าวในชั้นนี้ และ
กระทรวงมหาดไทยอนุญาต

ตอนที่ ๘๓ เล่ม ๕๓ ราชกิจจานุเบกษา ๓๑ ธันวาคม ๒๔๘๘

มาตรา ๑๓ การเลือกนโมให้กรมการอำเภอเป็นประธาน
พร้อมด้วยกำนันหรือผู้ใหญ่บ้านในตำบลนั้นอย่างน้อยหนึ่ง
คน

วิธีเลือกจะกระทำโดยลับหรือโดยเปิดเผยก็ได้

เมื่อราษฎรส่วนมากเข้าประชุมเลือกผู้ใหญ่แล้ว ถือว่า
ผู้นั้นเป็นผู้ใหญ่บ้าน แล้วให้กรมการอำเภอรายงานไปยัง
ข้าหลวงประจำจังหวัดเพื่อออกหนังสือสำคัญให้ไว้เป็น
หลักฐาน

ในกรณีที่ผู้รับเลือกมีคะแนนเสียงเท่ากันให้จับสลาก

มาตรา ๑๔ ผู้ใหญ่บ้านต้องออกจากตำแหน่งด้วยเหตุ
ใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้

(๑) ขาดคุณสมบัติข้อใดข้อหนึ่งตามที่บัญญัติไว้ใน
มาตรา ๑๒ เว้นแต่เรื่องอายุเกินหกสิบปีบริบูรณ์ตาม (๒)
ไม่เป็นเหตุต้องออกจากตำแหน่ง

(๒) ตาย

(๓) ได้รับอนุญาตให้ลาออก

(๔) หมูบ้านที่ปกครองถูกยุบ

(๕) ไปเสียจากหมู่บ้านที่ตนปกครองเกินสามเดือน

ตอนที่ ๘๓ เล่ม ๖๓ ราชกิจจานุเบกษา ๓๑ ธันวาคม ๒๕๔๕

(๖) ต้องรับอาญาจำคุก โดยคำพิพากษาไทย จำคุก เว้นแต่ในความผิดฐานลหุโทษ หรือความผิดอื่นได้ทำขึ้น โดยประมาท

(๗) ราษฎรมีสหิทธิเลือกผู้ใหญ่บ้านในหมู่บ้านนั้นมี จำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งจำนวนร้องขอให้ออกจากตำแหน่ง

• (๘) ข้าราชการประจำจังหวัดสั่งให้ออกจากตำแหน่ง เมื่อได้สอบสวนเห็นว่าบกพร่องในทางความประพฤติ หรือ ความสามารถไม่พอกับตำแหน่ง

มาตรา ๑๖ ผู้มีสิทธิจะได้รับคัดเลือกเป็นผู้ช่วยผู้ใหญ่ บ้าน ต้องมีคุณสมบัติดังบัญญัติไว้ในมาตรา ๑๒

มาตรา ๑๗ เมื่อผู้ใดได้รับคัดเลือกเป็นผู้ช่วยผู้ใหญ่ บ้าน ให้กำนันรายงานไปยังกรมการอำเภอเพื่อออกหนังสือ สำคัญให้ไว้เป็นหลักฐาน "

มาตรา ๔ -ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๐ แห่งพระราช บัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พุทธศักราช ๒๔๕๑ ซึ่งได้ แก้ไขเพิ่มเติม โดย พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๔๘๖ และให้ใช้ความต่อไป นี้แทน

ตอนที่ ๘๓ เล่ม ๖๓ ราชกิจจานุเบกษา ๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๕

“ มาตรา ๓๐ ให้กรรมการอำเภอ เป็นประธานประชุม
ผู้ใหญ่บ้านในตำบลนั้น เลือกผู้ใหญ่บ้านคนหนึ่ง ในตำบล
นั้นขึ้นเป็นกำนัน เมื่อผู้ใหญ่บ้านส่วนมากที่มาประชุม
เลือกผู้ใดแล้ว ถือว่าผู้นั้นเป็นกำนัน ให้กรรมการอำเภอ
รายงานไปยังข้าหลวงประจำจังหวัดเพื่อออกหนังสือสำคัญ
ให้ไว้เป็นหลักฐาน

ในกรณีที่ได้รับเลือกมีคะแนนเสียงเท่ากัน ให้จับสลาก
วิธีเลือกจะกระทำโดยลับหรือเปิดเผยก็ได้ ”

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๕ กำนันผู้ใหญ่บ้านและผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ซึ่ง
ดำรงตำแหน่งอยู่ในวันใช้พระราชบัญญัตินี้ ให้คงอยู่ใน
ตำแหน่งต่อไป

มาตรา ๖ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษา
การตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเรือตรี ถ. ชำรงนาวาสวัสดิ์

นายกรัฐมนตรี